

Sunnfjord
kommune

Medverknad – ei oppsummering

Kvalitet og kapasitet i Sunnfjordskulen

Innhold

1	Innleiing	3
1.1	Om høyringsprosessen.....	3
1.2	Korleis har vi samla innspel?	3
1.3	Korleis har vi jobba med innspela?	3
2	Resultat av undervisningsopplegget	8
3	Hovudtema.....	12
3.1	Reiseavstand og belastning for elevar	12
3.2	Kvalitet.....	14
3.3	Psykisk helse og trivsel.....	16
3.4	Ressursbruk og prioriteringar	18
3.5	Samfunnsmessige konsekvensar	20
4	Hovudtema for kvar skule.....	22
4.1	Flatene skule.....	22
4.2	Førde barneskule.....	23
4.3	Førde ungdomsskule	24
4.4	Halbrend skule	25
4.5	Holsen skule.....	26
4.6	Naustdal skule	27
4.7	Skei skule.....	28
4.8	Slåtten skule.....	30
4.9	Sunde skule	31
4.10	Vassenden skule	32
4.11	Viksdalen skule	34
5	Konklusjon.....	35

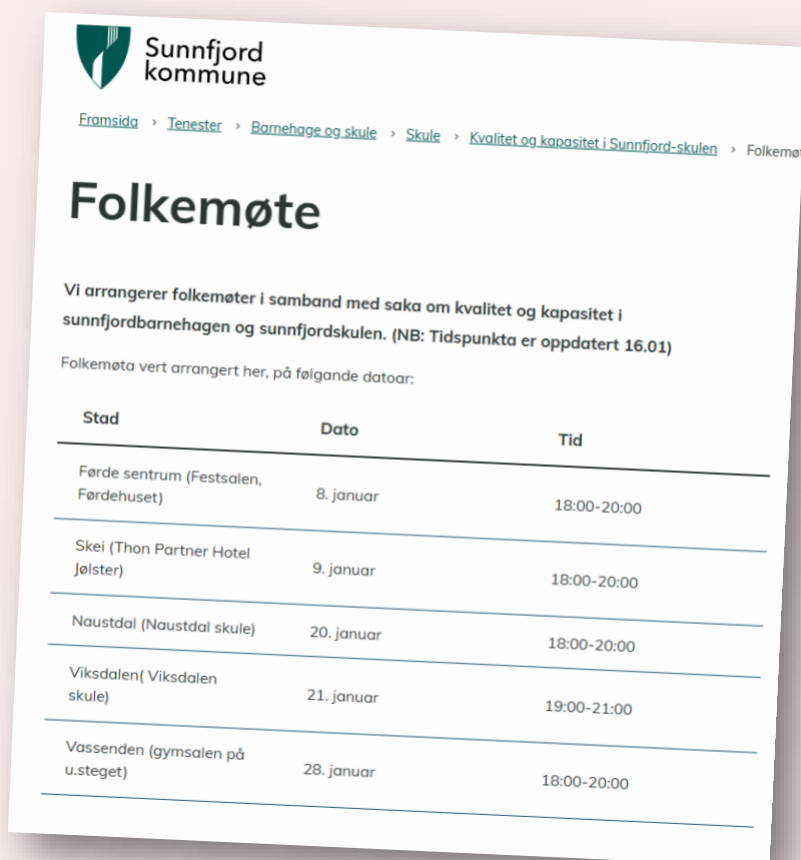
1 Innleiing

1.1 Om høyringsprosessen

Høyringsperioden var frå 9. desember til 9. februar.

Etter at saka vart lagt ut på høyring planla kommunen fire folkemøte. Utgangspunktet var at det skulle haldast eitt folkemøte i kvar av dei gamle kommunane: Førde sentrum, Naustdal, Viksdalen og Skei.

Møte på Skei skulle i utgangspunktet vere på «Borgja» på Ålhus, men var flytta til hotellet på Skei då det ikkje var teknisk utstyr, eller kapasitet til å ta imot så mange innbyggjarar som vi såg føre oss ville delta på folkemøtet. Det vart i etterkant diskutert om det var nok med eitt folkemøte på Skei, då Vassenden skule var involvert i mange tiltak, og var føreslått både «styrka» og nedlagt. Kommuneadministrasjonen og politisk leiing vurderte derfor at det skulle haldast eit ekstra folkemøte på Vassenden.

Stad	Dato	Tid
Førde sentrum (Festsalen, Førdehuset)	8. januar	18:00-20:00
Skei (Thon Partner Hotel Jølster)	9. januar	18:00-20:00
Naustdal (Naustdal skule)	20. januar	18:00-20:00
Viksdalen (Viksdalen skule)	21. januar	19:00-21:00
Vassenden (gymsalen på u.steget)	28. januar	18:00-20:00

1.2 Korleis har vi samla innspel?

Administrasjonen har vore oppteken av å få inn innspel som gir innsikt, nye perspektiv, eller som inneheld nye opplysningar som er relevant for saka. Innspela vi har henta inn er frå:

- elevsvar i undervisningsopplegg, som er nærare omtala i eige kapittel,
- innlegg, spørsmål og appellar frå innbyggjarar på folkemøta,
- innsendte høyringssvar,
- og dialog med ungdomsrådet

1.3 Korleis har vi jobba med innspela?

1.3.1 Høyringssvar

Det er komme inn 325 skriftlege høyringssvar i perioden frå både elevar, privatpersonar, foreldre, lærarar, organisasjonar og ulike interessegrupper. Innspela varierer både i form og omfang – nokre er korte og konsise, der avsendarane gir eit klart standpunkt utan vidare grunngjeving, medan andre er meir omfattande, med

eigne analysar, vurderingar av konsekvensar og forslag til tiltak. Enkelte svar er skrivne på vegne av organisasjonar eller større grupper, medan andre kjem frå enkeltpersonar som uttrykker eigne erfaringar og synspunkt. Høyringsvara speglar eit breitt engasjement og viser at saka engasjerer mange ulike aktørar.

Alle innspela er lese manuelt av arbeidsgruppa før vi ved hjelp av KI har henta ut følgjande informasjon frå innspela:

- Kva skular som er omtalt
- Kva tema som er omtalt
- Hovudbodskapen i innspelet
- Om det er konkrete forslag i innspelet
- Om det er konsekvensar som er belyst i innspelet
- Om det er formulert konkrete spørsmål

Promptet som er nytta:

Du skal hjelpe brukaren med å analysere høyringsvar i ei sak om skulestruktur i Sunnfjord kommune. Høyringsvara kan vere frå privatpersonar, tilsette, elevar, lag og organisasjonar. Oppgåva di er å hente ut følgjande informasjon frå kvart høyringsvar:

- 1. Kva skular som er omtala,*
- 2. Kva tema som blir tatt opp i svaret i stikkordsform*
- 3. Hovudbodskapen i svaret. Du skal presentere informasjonen nøyaktig slik den står i høyringsvara, utan å leggje til tolkingar eller kreative fridomar. Alle svar skal vere presise, gjennomsluktige og i tråd med innhaldet i høyringsvara, sidan resultatane vil bli publiserte offentleg for å sikre transparens.*
- 4. Blir det lagt fram konkrete forslag i innspelet? Dersom ja, gjengi. Dersom nei, ikkje skriv noko.*
- 5. Blir det skrivne noko om konsekvensar? Dersom ja, gjengi. Dersom nei, ikkje skriv noko.*
- 6. Blir det stillt konkrete spørsmål i innspelet? Dersom ja, gjengi. Dersom nei, ikkje skriv noko.*

Denne informasjonen er samanfatta i ei matrise som gjer til at vi kan sortere alle innspela etter tema, geografisk område eller andre faktorar. Matrisa er vedlagt saka, og kan vere til hjelp for interessentar i å orientere seg i alle innspela. Vi har fokusert på å vere nøytrale i denne behandlinga, men vil likevel vise til dei opphavslege innspela som kjelde for interessentar som skal sette seg inn i innspela.

Med utgangspunkt i den informasjonen som ligg i matrisa har vi vurdert kva hovudtema som kjem fram samla sett:

- Reiseavstand og belastning for elevar
- Kvalitet
- Psykisk helse og trivsel
- Ressursbruk og prioriteringar
- Samfunnsmessige konsekvensar

Hovudtema er nærare omtalt i kapittel 3.

Vidare har vi sett på innspel knytt til kvar enkelt skule, og skildra dei sentrale momenta som kjem fram i innspel knytt til den aktuelle skulen.

Risikovurdering

Bruk av KI i denne saka har effektivisert analysearbeidet og vore eit verktøy i arbeidet med å identifisere mønster basert på store mengder data. Samtidig er det viktig å vurdere risikoar knytt til nøyaktigheit, personvern, etikk og tillit. Vi har vurdert følgjande risikomoment:

Feil eller skeiv analyse

- Risiko: KI-modellar kan gje forslag basert på ufullstendige data, noko som kan føre til feilaktige vurderingar av innhaldet i innspela.
- Tiltak: Manuell kontroll og kvalitetssikring av datagrunnlag og resultat.

Personvern og datatryggleik

- Risiko: Behandling av elevdata, personaldata og økonomiske data kan medføre brot på GDPR dersom data blir lagra eller behandla utan nødvendige sikringstiltak.
- Tiltak: Det er berre nytta data som ligg offentleg på postlista. I oppsummeringsmatrisa er det vist til opphavsleg kjelde.

Manglande forståing for kontekst og kompleksitet

- Risiko: KI kan ikkje fullt ut forstå lokale forhold, politiske prosessar eller uformelle strukturar i kommunen, noko som kan føre til forslag som ikkje ha samanheng med røynda.
- Tiltak: Bruke KI som eit supplement til fagleg skjønn og lokal kompetanse. Vi tar ingen avgjerder på bakgrunn av data generert av AI.

Eigarforhold og transparens

- Risiko: KI-genererte forslag kan oppfattast som «fasitsvar» utan at det er tydeleg kven som har ansvaret for vurderingane.
- Tiltak: Tydeleggjere at KI er eit verktøy for analyse, ikkje ein avgjerdstakar. Transparens om bruk og metode i prosessar der KI blir nytta.

Tillit og etiske vurderingar

- Risiko: Bruken av KI kan skape uro blant tilsette, politikarar og innbyggjarar dersom det ikkje er klart korleis og kvifor teknologien blir brukt.
- Tiltak: Informere om KI-bruken i opne prosessar, involvere relevante aktørar og sikre at teknologiutviklinga skjer i tråd med kommunale verdiar og etiske retningslinjer.

Bruken av KI i arbeidet med Kvalitet og kapasitet gir både moglegheiter og risikoar. Ved å kombinere KI med fagkompetanse, manuell kontroll og open kommunikasjon kan risikoane reduserast. Det er viktig å presisere at KI i denne saka har vore nytta til å få oversikt over eit omfattande datamateriale, og til å synleggjere alle høyringssvara i større grad.

1.3.2 Ungdomsrådet

20. januar vart det gjennomført ei orientering i ungdomsrådet. I orienteringa gjekk vi gjennom bakgrunnen for saka, og alle tiltaka som er ute på høyring. Deretter var det ei økt der rådsmedlemmane fekk stille spørsmål om saka. Målet med økta var å bidra til at ungdomsrådet får jobba godt med saka når dei skal handsame den, i tillegg til at medlemmane fekk innsikt som dei kunne ta med tilbake til sine elevråd, og arbeidet som vert gjort der med å skrive eventuelle høyringsvar.

1.3.3 Undervisningsopplegget

Undervisningsopplegget "Medverknad, kvalitet og kapasitet i Sunnfjordskulen" har vore eit sentralt tiltak for å sikre elevane si stemme i prosessen rundt framtidig skulestruktur i kommunen. Med mål om å styrke demokratiforståing og kritisk tenking hos elevane, har opplegget gitt dei eit høve til å uttrykke sine meiningar i ei sak som direkte påverkar deira kvardag.

Gjennom klasseromdiskusjonar og utfylling av ei digital spørjeundersøking har elevane frå 3. til 10. trinn fått reflektere over korleis færre elevar og strammare økonomiske rammer kan påverke skulekvardagen deira, samt korleis skulen framleis kan vere ein trygg og god stad å lære. Den tverrfaglege tilnærminga, med koplingar til fag som samfunnsfag, norsk og matematikk, har bidrege til at elevane har fått øve på viktige ferdigheiter som argumentasjon, refleksjon og kjeldekritikk. Totalt har svar frå 86 klassar blitt samla inn.

Kritikk til undervisningsopplegget

Undervisningsopplegget har møtt kritikk, mellom anna i media, og det er spesielt ein video som skal forklare problemstillinga til elevane som er kritisert. NRK Vestland har omtalt reaksjonar frå lærarar og foreldre som stiller spørsmål ved kor balansert opplegget er, og om det kan opplevast som styrt i retning av ei bestemt forståing av saka. Nokre har uttrykt uro for at diskusjonane i klasseromma kan bli påverka av lærarar sine eigne meiningar, og at elevane kan kjenne på eit press til å svare på ein bestemt måte.

Vidare har det vore reaksjonar på at elevane sine innspel kan bli tolka meir som ei stadfesting av allereie føreslegne tiltak, snarare enn som opne og kritiske bidrag i høyringsprosessen. Nokre stiller spørsmål ved kor reell påverknaden frå elevane faktisk er, og om deira stemmer vil bli vektlagde i den endelege avgjerda.

Førde barneskule og Førde ungdomskule har ikkje gjennomført opplegget, og oppsummeringa av elevsvara som kjem i kapittel 2, må lesast i lys av det.

Ein viktig del av høyringsprosessen

Trass i kritikken vurderer vi at undervisningsopplegget har vore eit godt grep for å inkludere elevane i ein prosess som direkte vedkjem dei. Vi har høg tillit til at lærarane har gjennomført opplegget på ein god måte med elevane, og sikra at elevane sit att med ei god forståing for kva saka handlar om, i sin kontekst. At over 95 klassar har delteke, viser at opplegget har gitt mange elevar moglegheit til å uttrykke sine synspunkt. Å legge til rette for elevmedverknad i skulepolitiske spørsmål er ein grunnleggande del av opplæringslova, og dette tiltaket har bidrege til å realisere desse prinsippa i praksis.

Det er likevel viktig å ta inn over seg kritikken og nytte han til å vidareutvikle liknande initiativ i framtida. For å styrke tilliten til slike prosessar kan det vere aktuelt å sjå nærare på korleis opplegget vert innretta, sikre at spørsmåla som blir stilte er mest mogleg nøytrale, og at elevane sine innspel vert framstilt på ein måte som gir dei reell påverknad i vedtaksprosessen.

Samla sett har undervisningsopplegget gitt elevane i Sunnfjord ein viktig arena for demokratisk deltaking. Det har bidrege til å synleggjere deira perspektiv i ein debatt som ofte vert dominert av vaksne stemmer, og har difor vore eit verdifullt verktøy i kommunen si handsaming av skulestrukturspørsmålet.

2 Resultat av undervisningsopplegget

Som nemnt er det 86 klassar som svarte på skjema der elevane skulle rangere ulike alternativ. I denne undersøkinga har vi valt å bruke rangeringsoppgåver for å få innsikt i kva elevane opplever som viktigast for eit godt skulemiljø. Dette har vi gjort for å sikre at vi kan samanlikne data frå ulike skular og klasstrinn, og for at det skal invitere til diskusjonar i klassen om kva som skal prioriterast.

Samstundes ser vi at denne metoden kan ha sine avgrensingar. Når elevane blir bedt om å rangere ulike faktorar, kan det gi inntrykk av at enkelte aspekt må vike for andre, sjølv om dei i røynda er like viktige og gjerne heng tett saman. Til dømes er det vanskeleg å sette eit trygt og mobbefritt miljø opp mot tilgangen på vaksne i undervisninga – begge deler er avgjerande for ein god skulekvardag. Vi er også merksame på at spørsmåla i nokon grad legg føringar for svara og ikkje nødvendigvis fangar opp alle nyansane i elevane sine opplevingar. Likevel meiner vi at rangeringsoppgåvene gir verdifull innsikt i kva som blir sett på som viktigast i ein konkret skulekvardag frå eit elevperspektiv.

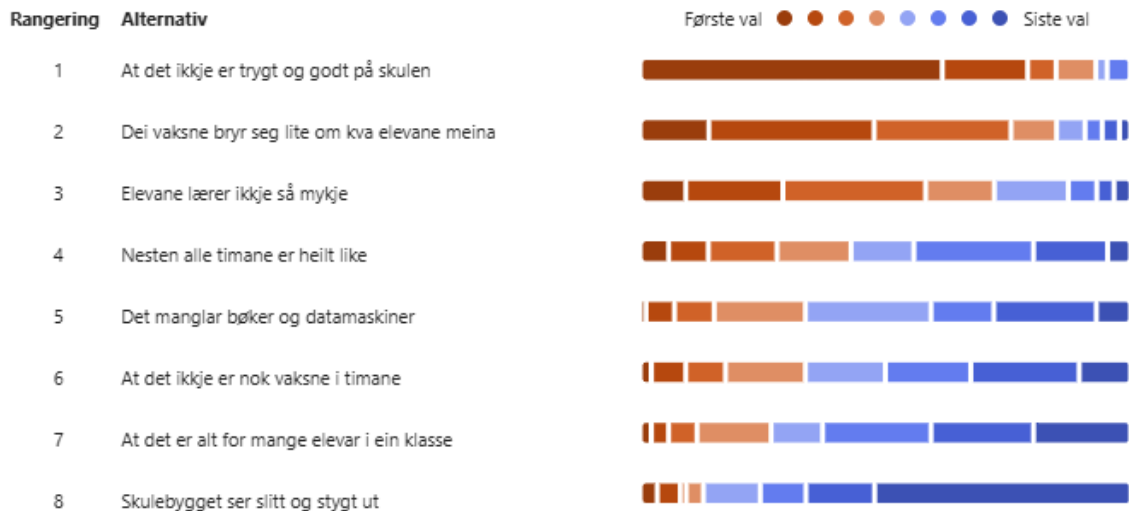
Resultata

Det er tydeleg at elevane legg stor vekt på tryggleik, både sosialt (mobbefritt miljø) og pedagogisk (nærleik til vaksne som kan hjelpe). Også fysisk miljø (uteområde) og undervisningskvalitet (variasjon) er viktig. Dette understrekar at både psykososialt miljø og ressursfordeling er sentrale faktorar for trivsel. Talet på elevar i skulen blir rangert lågt, noko som kan tyde på at elevane ikkje nødvendigvis ser ein stor skule som eit problem – det er heller kvaliteten på miljøet og undervisninga som tel.

7. Kva er typisk for ein dårleg skule?

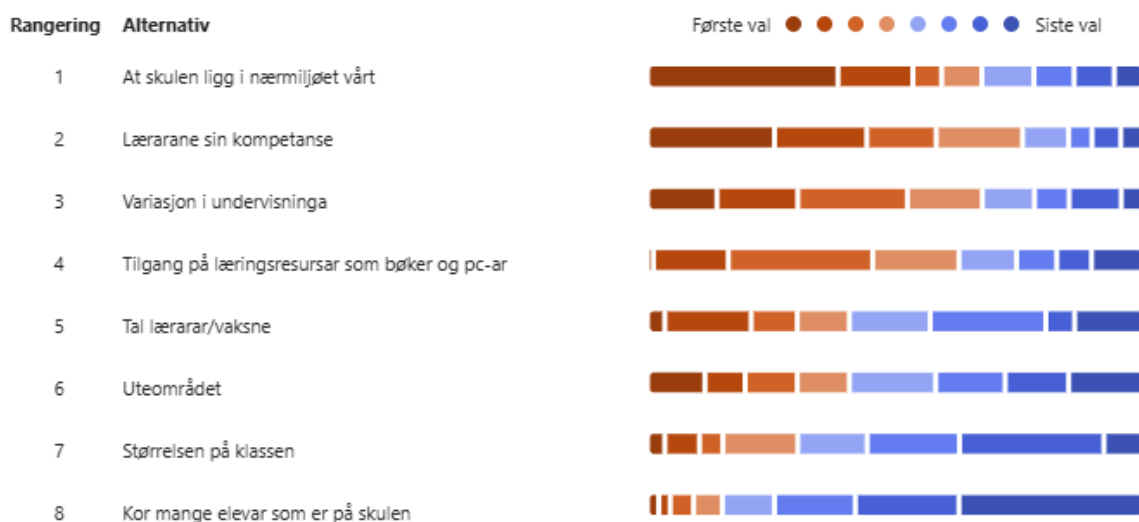
86 Svar

Elevane si oppfatning av ein god og dårleg skule speglar funna i dei tidlegare spørsmåla. Særleg tryggleik, lærartilgjengelegheit og ressurstilgang (bøker, PC-ar, gode bygg) går igjen som avgjerande faktorar, medan fysisk standard på bygga kjem heilt sist (om det er slitt og stygt).

8. Kva påverkar kor god ein skule er? Ranger frå mest til minst viktig:

86 Svar

Det at skulen ligg i nærmiljøet kjem høgt opp, noko som kan indikere at elevane ønsker kort skuleveg og tilhøyrsløse til nærområdet. Lærarkompetanse er også svært viktig. Tilgang til ressursar og nok vaksne i skulen blir igjen peika på som viktige for kvalitet.

Kommentarar og innspel frå klassane

Klassane har i tillegg til denne rangeringa fått høve til å komme med innspel til saka. Dei har sterke meiningar om skulestruktur og kvalitet, og dei kjem med tydelege innspel til politikarane.

Det mest gjennomgåande temaet er motstanden mot nedlegging av skular. Elevane meiner at nedlegging vil føre til lengre reiseveg, noko dei ser på som ei stor belastning. Dei fryktar at det vil gå ut over både læring, fritidsaktivitetar og kvile, og peikar på at *bussing* av elevar også aukar klimautsleppa. Særleg dei minste elevane vil få ein tung kvardag dersom dei må reise langt for å kome seg på skulen.

Mange elevar legg stor vekt på klasse miljøet og fryktar at vennegjengar blir splitta opp dersom skulane blir lagt ned eller slått saman. Dei meiner at dersom det må gjerast endringar, bør heile klassar få flytte saman for å bevare samhaldet. Små skular vert sett på som tryggare og meir oversiktlege, der elevane blir sett og får betre oppfølging frå lærarane. Mange fryktar at større skular vil føre til meir mobbing, uro og dårlegare læringsmiljø. I tillegg meiner fleire at større skular kan gi utfordringar knytt til rus, kriminalitet og sosial utestenging.

Eit anna viktig tema er læringsmiljøet og tilgang på ressursar. Elevane ønsker betre tilgang til oppdaterte PC-ar, digitale læremiddel og gode bøker. Små klassar blir framheva som viktig for at lærarane skal ha tid til å hjelpe alle. Nokre ønsker også fleire praktiske timar og betre kantinetilbod. Samtidig stiller mange spørsmål ved kommunen sine økonomiske prioriteringar. Dei reagerer på at ein legg ned skular samstundes som ein bygger nye, og meiner at det må vere betre måtar å spare pengar på enn å sentralisere skulestrukturen. Fleire meiner at kommunen heller bør finne innsparingstiltak på andre område, i staden for at det går utover elevane sitt skuletilbod.

Mange elevar føler at dei vaksne ikkje lyttar til meiningane deira, sjølv om det er dei som blir mest påverka av endringane. Fleire etterlyser høve til å gi innspel i høyringar og diskusjonar, og meiner at politikarane må ta elevane sine erfaringar på alvor når dei bestemmer framtida til skulane. Det er tydeleg at elevane i Sunnfjordskulen har sterke kjensler knytt til skulemiljøet sitt, og at dei ser skulen som ein viktig del av lokalsamfunnet sitt.

Samla sett peikar innspela på at elevane meiner det viktigaste er ein trygg og kort skuleveg, små skular med godt miljø, å unngå splitting av klassar og at kommunen prioriterer økonomien på ein måte som sikrar gode skular. Elevane ønsker også å bli høyrde i politiske avgjerder som påverkar kvardagen deira.

3 Hovudtema

3.1 Reiseavstand og belastning for elevlar

Innspela viser eit gjennomgåande engasjement knytt til konsekvensane av lange reiseavstandar for elevane. Mange uttrykkjer sterk uro for at lengre skulevegar vil føre til større fysisk og psykisk belastning, særleg for dei yngste elevane. Det blir påpeikt at auka reisetid kan føre til tidlege morgonar, sein heimkomst og redusert tid til kvile, lekser og fritidsaktivitetar. Dette blir sett på som ei stor utfordring, ikkje berre for den enkelte eleven, men også for familiane og lokalsamfunna dei bur i.

3.1.1 Lange reisevegar påverkar kvardagen til elevane

Fleire innspel trekkjer fram at elevane allereie i dag brukar mykje tid på skuleskyss, og at ei ytterlegare forlenging av reisevegen kan få store konsekvensar. Det blir uttrykt uro for at elevane vil oppleve auka trøyttheit, noko som kan svekke konsentrasjonen og læringsutbyttet i skuletida. Nokre peikar også på at lange dagar med mykje tid i buss kan føre til uro og utmatting, noko som igjen kan påverke åtferd og motivasjon i skulen.

Det kjem også fram ei bekymring for at elevlar i utkantane av kommunen vil få ei dårlegare skuleoppleving enn dei som bur nærare skulane. Særleg i område med utfordrande vinterføre og dårleg utbygd infrastruktur blir tryggleiken på vegane trekt fram som eit viktig tema. Foreldre uttrykkjer frykt for at dei yngste elevane skal måtte reise lange avstandar i mørket og på glatte vegar, noko som kan gjere skulevegen utrygg.

Bilete 1 - Folkemøte på Vassenden

3.1.2 Skuleskyss og ventetid

Eit anna moment som blir nemnt i fleire innspel, er utfordringar knytt til skuleskyss. Nokre uttrykkjer uro for at kapasiteten på bussar og transporttilbod ikkje er god nok til å handtere ein større elevmasse. Det blir også stilt spørsmål ved om elevane vil få rimelege skysstilbod, og om reiseplanane vil vere tilpassa skuletidene på ein god måte.

Fleire påpeikar at lang skuleskyss ikkje berre handlar om sjølve tida på bussen, men også om ventetider før og etter skuledagen. Dersom bussane ikkje korresponderer godt med skuletidene, kan elevlar måtte vente lenge før dei kjem seg heim. Dette blir

sett på som ei ekstra belastning, særleg for dei yngste barna, som kanskje ikkje har tilsyn etter skuletid.

3.1.3 Sosial påverknad og fritidsaktivitetar

Mange av innspela understrekar at skulen ikkje berre er ein læringsarena, men også ein viktig sosial møteplass. Når elevar må bruke mykje tid på transport, kan det påverke moglegheita deira til å delta i fritidsaktivitetar og oppretthalde eit sosialt liv utanom skuletida. Fleire er bekymra for at auka reisetid vil føre til at elevane får mindre tid til å vere med venner og delta i lagidrettar, musikk, kulturtilbod og andre fritidsaktivitetar.

Det blir også trekt fram at lang reiseveg kan føre til ei oppleving av å vere «utanfor» skulemiljøet. Nokre fryktar at elevar frå utkantane kan kjenne seg mindre integrerte i skulemiljøet, særleg dersom det blir vanskeleg å delta i sosiale aktivitetar utanom skuletida. Dette kan igjen ha negative konsekvensar for trivsel, sjølvkjensle og sosial utvikling.

3.1.4 Reisebelastning og psykisk helse

Innspela peikar på ein samanheng mellom reisebelastning og psykisk helse hos barn og unge. Nokre trekker fram at lange dagar med mykje tid brukt på skuleskyss kan føre til auka stress og redusert livskvalitet for elevane. Trøytte og slitne elevar kan oppleve større utfordringar med å meistre skulekvardagen, noko som kan påverke både faglege prestasjonar og psykososial trivsel.

I tillegg kjem det fram ei bekymring for at elevar som allereie har utfordringar knytt til angst eller sosial uro, kan oppleve lang reisetid som ekstra krevjande. For nokre kan det å reise langt vekke utryggleik, noko som igjen kan føre til auka fråvær eller vanskelegare skulekvardag. Det blir derfor understreka at det er viktig å vurdere korleis ulike elevar blir påverka av reiseavstand, og at individuelle behov må takast omsyn til.

3.1.5 Ønske om skule i nærområdet

Mange av innspela gir uttrykk for eit ønske om at skulestrukturen i kommunen bør gi korte reiseavstandar for elevane. Det blir stilt spørsmål ved om dei økonomiske innsparingane som eventuelle skulesamanslåingar kan gi, faktisk er verd dei sosiale og helsemessige konsekvensane for elevane. Nokre føreslår at kommunen bør sjå på alternative tiltak, eller finne måtar å styrke dei eksisterande skulane for å unngå at elevane må reise lenger.

3.1.6 Oppsummering

Innspela viser eit tydeleg bilete av at reiseavstand og belastning for elevane er eitt av dei største ankepunkta mot endringar i skulestrukturen. Bekymringane handlar ikkje berre om praktiske aspekt ved transport, men også om konsekvensane dette kan ha for trivsel, læring, sosial deltaking og psykisk helse. Mange ber om at desse faktorane blir vurderte nøye før eventuelle vedtak blir fatta, og at kommunen må sikre at endringar ikkje går på kostnad av elevane sin kvardag og framtidige moglegheiter.

3.2 Kvalitet

Innspela viser eit sterkt engasjement for korleis endringar i skulestrukturen vil påverke læringsmiljøet, kvaliteten på undervisninga og moglegheitene for tilpassa opplæring. Mange uttrykker uro for at større skular og større klasser kan føre til svekka læringsmiljø, mindre individuell oppfølging og auka utfordringar for elevar med særskilde behov. Det blir òg lagt vekt på at skulen ikkje berre er ein stad for fagleg utvikling, men også ein viktig sosial arena der trygge relasjonar og tilrettelagt undervisning er avgjerande for elevane si trivsel og meistring.

3.2.1 Betydninga av eit godt læringsmiljø

Eit godt læringsmiljø blir av mange innsendarar sett på som ein føresetnad for at elevane skal trivast og prestere godt fagleg. Det blir understreka at trygge og stabile relasjonar til lærarar og medelevar er heilt sentralt for læring, og at dette kan bli utfordra dersom skulestrukturen endrar seg vesentleg.

Fleire innspel uttrykker uro for at større klasser kan føre til meir uro i undervisninga, noko som igjen kan gå utover konsentrasjonen og læringsutbyttet til elevane. Det blir òg stilt spørsmål ved om lærartettleiken vil bli god nok dersom skular blir slått saman og klassestorleiken aukar. Nokre trekkjer fram at store klasser kan gi læraren mindre tid til individuell oppfølging, noko som kan ramme dei elevane som treng ekstra støtte.

3.2.2 Tilpassa opplæring og sårbare elevar

Mange innspel er særleg opptekne av korleis tilpassa opplæring vil bli påverka av endringar i skulestrukturen. Det kjem fram ei uro for at elevar med spesielle behov, som krev ekstra oppfølging og tilrettelegging, kan falle utanfor i større klasser og meir hektiske læringsmiljø. Det blir etterlyst tryggleik for at spesialundervisning og støttetiltak vil bli ivaretatt på ein god måte, uavhengig av korleis skulestrukturen ser ut i framtida.

Fleire peikar òg på at tilpassa opplæring ikkje berre handlar om spesialundervisning, men også om moglegheita for å møte alle elevar på deira nivå. Dersom klassane blir større og ressursane meir pressa, fryktar

Bilete 2 - Aksjon på rådhuset

fleire at både dei sterkaste og dei svakaste elevane kan bli taparar. Nokre innspel kjem med konkrete forslag om at kommunen bør prioritere ekstra ressursar til spesialpedagogisk støtte, slik at tilpassa opplæring blir sikra, uansett korleis skulestrukturen blir organisert.

3.2.3 Fagleg kvalitet og lærartilgang

Innspela legg stor vekt på at høg fagleg kvalitet i undervisninga må vere ein prioritet. Det blir uttrykt bekymring for at endringar i skulestrukturen kan føre til utfordringar med rekruttering og stabilitet blant lærarar. Nokre fryktar at større skuleeininger kan føre til meir stress og høgare arbeidsbelastning for lærarane, noko som igjen kan gå utover elevane si oppfølging og undervisningskvaliteten.

Det blir òg trekt fram at mindre skular ofte har tettare relasjonar mellom lærarar og elevar, noko som blir sett på som positivt for både læring og trivsel. Dersom mindre skular blir lagt ned eller slått saman med større einingar, fryktar fleire at denne relasjonsbygginga kan bli svekka.

3.2.4 Sosial tilhøyrsløse og tryggleik i skulekvardagen

Eit viktig aspekt som går igjen i innspela, er betydninga av sosial tilhøyrsløse og tryggleik i skulekvardagen. Fleire innsendarar peikar på at mindre skular ofte gir elevane ein sterkare fellesskapsfølelse og eit meir oversiktleg miljø, noko som kan ha stor verdi for trivselen.

Nokre fryktar at dersom skular blir større, kan det bli vanskelegare for enkelte elevar å finne seg til rette sosialt. Dette kan særleg gjelde elevar som strevar med å få venner eller som har særskilde behov for stabilitet og trygge rammer. Det blir òg påpeikt at større skular kan føre til meir mobbing, og at det er viktig at kommunen har klare strategiar for å motverke dette.

3.2.5 Behov for ressursar og støtte

Mange innspel etterlyser konkrete tiltak for å sikre at elevane får den støtta dei treng, uavhengig av skulestruktur. Det blir stilt spørsmål ved om kommunen vil ha nok ressursar til å handtere større skuleeininger utan at det går utover kvaliteten på undervisninga. Nokre føreslår at det bør setjast inn ekstra støttepersonell, som miljøarbeidarar og spesialpedagogar, for å kompensere for eventuelle utfordringar med større klasser.

3.2.6 Oppsummering

Innspela viser eit tydeleg bilete av at læringsmiljø, tilpassa opplæring og skulekvalitet er tema som engasjerer mange. Hovudbodskapen er at endringar i skulestrukturen ikkje må gå på kostnad av læringsutbytte, trivsel og individuell oppfølging. Det er eit sterkt ønske om at kommunen prioriterer ressursar til å oppretthalde god lærartettleik, sikre tilpassa opplæring og ivareta eit trygt og inkluderande skulemiljø for alle elevar.

3.3 Psykisk helse og trivsel

Innspela viser ei tydeleg bekymring for korleis endringar i skulestrukturen kan påverke elevane si psykiske helse og trivsel. Mange peikar på at skulen ikkje berre er ein læringsarena, men òg ein sentral del av den sosiale kvardagen til barn og unge. Når skulestrukturen blir endra, kan dette føre til uro, usikkerheit og utfordringar som påverkar både den mentale helsa og den generelle trivselen til elevane.

Det kjem spesielt fram at elevar som allereie har utfordringar knytt til angst, sosial uro eller tilpassingsvanskar, kan oppleve store belastningar dersom skulekvardagen deira blir endra drastisk. Fleire etterlyser at psykisk helse må få større plass i vurderingane av framtidig skulestruktur, og at konsekvensane for elevane sitt psykososiale miljø må takast på alvor.

3.3.1 Tryggleik og stabilitet i skulekvardagen

Ein gjennomgåande bodskap i innspela er at tryggleik og stabilitet er avgjerande for trivsel og psykisk helse hos elevar. Fleire peikar på at endringar som flytting til nye skular, større klassar eller nye lærarar kan vere krevjande, særleg for dei mest sårbare elevane.

For mange barn og unge er skulen ein viktig arena for stabilitet i kvardagen. Dersom denne stabiliteten blir broten, kan det føre til stress og utryggleik. Nokre innspel viser til at større skular kan opplevast meir anonyme og mindre oversiktlege, noko som kan gjere det vanskelegare for elevar å finne si plass i miljøet. Særleg for dei som strevar med å knyte sosiale band, kan større og meir komplekse skulemiljø vere utfordrande.

Bilete 3 - Fakkeltog til folkemøte i Førde

3.3.2 Sosiale relasjonar og klassemiljø

Mange innspel legg vekt på betydninga av gode sosiale relasjonar for elevane si trivsel. Det blir peika på at små og stabile klassemiljø gjer det lettare for elevar å etablere vennskap, oppleve tilhørsle og kjenne seg trygge i skulekvardagen. Fleire uttrykkjer uro for at større skular og større klassar kan gjere det vanskelegare å byggje sterke sosiale relasjonar, og at nokre elevar kan falle utanfor i ein meir uoversiktleg skulekvardag.

Det blir også trekt fram at klassemiljøet spelar ei viktig rolle for psykisk helse. Dersom ein skule blir større, kan det bli større avstand mellom lærarar og elevar, noko som kan gjere det vanskelegare å fange opp elevar som slit med psykiske utfordringar. Nokre innspel peikar på at lærarar i dag ofte har stor arbeidsbelastning, og at dette kan bli forverra dersom skulane blir større og klassane meir omfattande.

3.3.3 Auka stress og press på elevane

Eit anna gjennomgåande tema i innspela er uro for at endringar i skulestrukturen kan føre til meir stress for elevane. Dette kan handle om lengre reiseveg, større klassar, nye lærarar eller ein generell usikkerheit knytt til skulekvardagen. Fleire innsendarar peikar på at barn og unge allereie opplever eit høgt prestasjonspress i skulen, og at ytterlegare stressfaktorar kan føre til auka psykiske plager som angst, depresjon og fråværsproblematikk.

Det blir også trekt fram at auka klassestorleik og meir elevar per lærar kan føre til at enkelte elevar ikkje får den støtta dei treng. Nokre peikar på at større skular kan gi ein følelse av anonymitet og manglande oppfølging, noko som kan vere spesielt utfordrande for elevar som slit med sjølvkjensle og motivasjon.

3.3.4 Mobbing og inkludering

Fleire innspel tek opp problemstillingar knytt til mobbing og inkludering. Det blir uttrykt uro for at større skular kan gjere det vanskelegare å fange opp og handtere mobbing, fordi lærarane har mindre tid til individuell oppfølging. Nokre peikar på at elevar som byter skule eller klasse kan ha vanskeleg for å finne sin plass i eit nytt miljø, noko som kan føre til ein auka risiko for utanforskap.

Samtidig trekkjer nokre fram at større skular kan gi fleire moglegheiter for å finne likesinna venner og etablere nye relasjonar. For nokre elevar kan det å få fleire klassekameratar vere positivt, men dette blir vurdert som individuelt betinga, og ikkje nødvendigvis noko som gagnar alle.

3.3.5 Behov for støtteapparat og førebygging

Eit viktig tema som går igjen, er behovet for eit sterkt støtteapparat i skulen. Mange etterlyser fleire miljøarbeidarar, skulepsykologar og helsesjukepleiarar som kan hjelpe elevane med psykiske utfordringar og trivsel. Nokre meiner at kommunen bør prioritere psykisk helse høgare i budsjetta, slik at elevane får rask og god hjelp når dei treng det.

Fleire innspel viser til at psykisk helse ikkje berre handlar om å gi hjelp til dei som slit, men også om å førebygge problem gjennom trygge og stabile skulemiljø. Det blir peika på at ein aktiv innsats for å skape inkluderande klassemiljø og styrke relasjonane mellom elevar og lærarar kan ha stor betydning for trivsel og psykisk helse på lang sikt.

3.3.6 Oppsummering

Innspela viser eit engasjement for korleis skulestrukturen påverkar elevane si psykiske helse og trivsel. Hovudbodskapen er at tryggleik, stabilitet og gode relasjonar er avgjerande for at elevar skal ha det bra i skulen. Det er stor uro for at større skular, lengre reisevegar og endringar i klassemiljø kan føre til meir stress,

auka utanforskap og større utfordringar med psykisk helse. Mange ber om at desse faktorane blir grundig vurderte før eventuelle vedtak om endringar i skulestrukturen blir fatta, og at kommunen må sikre nok ressursar til å ivareta elevane si trivsel og mentale helse.

3.4 Ressursbruk og prioriteringar

Mange uttrykkjer uro for at økonomiske innsparingar kan gå utover kvaliteten på undervisninga, lærartettleiken og tilbodet til elevane. Det blir peika på at kommunen må vurdere nøye kva som er dei rette prioriteringane, og at skulestrukturen ikkje bør endrast på ein måte som svekkar læringsmiljøet eller trivselen til elevane.

Mange innsendarar etterlyser meir openheit kring kva vurderingar som ligg til grunn for dei økonomiske prioriteringane, og fleire stiller spørsmål ved om innsparingar i skulesektoren er forsvarlege på lang sikt. Dei meiner at investeringar i skulen er investeringar i framtida, og at kommunen må sikre stabile og gode rammevilkår for elevar og lærarar.

3.4.1 Økonomiske innsparingar i forhold til læringskvalitet

Eit gjennomgåande tema i innspela er bekymringa for at innsparingar innan skulesektoren kan føre til redusert kvalitet på undervisninga. Fleire peikar på at dersom skular blir lagt ned eller slått saman, kan dette føre til større klassar, meir press på lærarane og dårlegare oppfølging av den enkelte elev.

Det blir òg stilt spørsmål ved om dei økonomiske innsparingsmåla kan oppnåast utan å svekke læringsmiljøet. Nokre innsendarar meiner at kommunen bør sjå på andre måtar å kutte kostnader på, til dømes ved å redusere administrasjonsutgifter eller sjå på meir kostnadseffektive løysingar for skulebygg og drift.

3.4.2 Bruk av midlar til administrasjon i forhold til undervisning

Fleire innspel trekkjer fram kritikk av korleis midlar blir fordelt mellom administrasjon og direkte undervisning. Det blir peika på at ressursar bør gå til lærarar, spesialpedagogar, undervisningsmateriell og elevretta tiltak, i staden for auka byråkrati og administrasjon.

Nokre innsendarar meiner at kommunen bør gjere ein grundigare gjennomgang av budsjettet og sjå etter innsparingstiltak som ikkje går utover læringsmiljøet. Det blir òg foreslått at meir midlar bør prioriterast til undervisning og spesialpedagogisk støtte, slik at alle elevar får eit godt tilbod uavhengig av behov og føresetnader.

3.4.3 Investering i skulebygg og infrastruktur

Ein del innspel handlar om behovet for vedlikehald og oppgradering av eksisterande skulebygg. Det blir uttrykt frustrasjon over at nokre skular er nedslitne eller har behov for oppgraderingar, samtidig som kommunen vurderer å bruke midlar på større strukturendringar. Fleire meiner at ressursane heller bør brukast på å forbetre dei skulane som allereie eksisterer, framfor å bruke store summar på å tilpasse nye skuleløysingar.

Fleire peikar òg på at gode skulebygg og moderne læringsfasilitetar er viktige for elevane si læring og trivsel. Det blir stilt spørsmål ved om kommunen har vurdert

alternative løysingar, som rehabilitering av eksisterande skular eller meir fleksible skulemodellar, for å sikre at ressursane blir brukt på ein måte som gagnar flest mogleg elevar.

3.4.4 Langsiktige konsekvensar av innsparingar

Mange innsendarar uttrykkjer uro for at kortsiktige økonomiske innsparingar kan få negative konsekvensar på lang sikt. Det blir peika på at dersom ressursane til skulen blir reduserte, kan dette føre til lågare læringsutbytte, auka fråfall og svekka trivsel blant elevane.

Nokre meiner òg at innsparingstiltak innan skulen kan få negative samfunnsmessige konsekvensar, som til dømes redusert busetnad i distrikta dersom skular blir lagt ned. Det blir etterlyst ei meir heilskapleg vurdering av kva økonomiske prioriteringar som vil vere mest berekraftige på lang sikt, både for elevane og for lokalsamfunnet.

3.4.5 Alternativ til kutt i skulesektoren

Mange innspel inneheld forslag til alternative måtar å spare pengar på utan at det går utover skuletilbodet. Blant forslaga som kjem fram, er:

- Redusere administrative utgifter og byråkrati.
- Effektivisere drifta av skulebygg utan å leggje ned skular.
- Styrke samarbeid mellom skular for å optimalisere ressursbruken.
- Søke om statlege midlar eller andre finansieringsløysingar for å sikre gode skuleløysingar utan store kutt.

Fleire innsendarar meiner at kommunen bør sjå på desse alternativa før ein fattar vedtak som kan ha store konsekvensar for elevane si skulekvardag.

3.4.6 Oppsummering

Innspela viser at ressursbruk og prioriteringar innan skulesektoren er eit viktig tema for mange. Det er stor uro for at økonomiske innsparingstiltak kan gå utover kvaliteten på undervisninga, læringsmiljøet og trivselen til elevane. Fleire etterlyser openheit og grundige vurderingar av kva tiltak som faktisk vil gi ein berekraftig skuleøkonomi utan å svekke skulekvardagen til elevane.

Hovudbodskapen i innspela er at skulen bør vere ein av dei viktigaste prioriteringane for kommunen, og at eventuelle innsparingar må gjennomførast på ein måte som ikkje går utover elevane si læring og utvikling.

3.5 Samfunnsmessige konsekvensar

Innspela viser engasjement for korleis endringar i skulestrukturen påverkar lokalsamfunna, både på kort og lang sikt. Mange innsendarar uttrykkjer uro for at skulen ikkje berre er ein læringsarena, men òg ein viktig del av samfunnsstrukturen i små og store bygder. Når skular blir nedlagde eller slått saman, kan dette få ringverknader som strekker seg langt utover sjølve skulekvardagen til elevane.

Det blir peika på at endringar i skulestrukturen kan ha konsekvensar for busetnad, næringsliv, lokalt engasjement og den generelle samfunnsutviklinga. Mange etterlyser ein meir heilskapleg plan for korleis kommunen vil sikre at skulestrukturen støttar opp under ein berekraftig utvikling av lokalsamfunna.

3.5.1 Skulen som grunnstein i lokalsamfunnet

Eit gjennomgåande tema i innspela er at skulen er meir enn berre ein plass for undervisning – han fungerer òg som eit samlingspunkt for bygda. I mange mindre lokalsamfunn er skulen den viktigaste møteplassen for både barn, foreldre og andre innbyggjarar. Når ein skule blir lagt ned, kan dette svekke den sosiale strukturen og gjere det vanskelegare å oppretthalde aktivitetar og engasjement i lokalsamfunnet.

Fleire innsendarar legg vekt på at skulen gir identitet og fellesskap til bygdene. Skulearrangement, idrettsaktivitetar og kulturtilbod knytt til skulen er viktige faktorar som held bygdene levande. Dersom desse møteplassane forsvinn, fryktar mange at bygdene vil bli mindre attraktive for familiar og ny busetnad.

3.5.2 Busetnad og tilflytting

Eit av dei viktigaste argumenta som kjem fram i innspela, er at skulestrukturen påverkar busetnadsmønsteret. Mange peikar på at unge familiar vurderer skulesituasjonen før dei vel kvar dei skal busetje seg. Dersom skular i distrikta blir lagt ned eller flytta lenger unna, kan dette føre til at færre ønsker å busetje seg i desse områda.

Nokre innsendarar fryktar at dette kan føre til ei negativ utvikling, der færre familiar vel å bu i distrikta, noko som igjen kan føre til lågare elevtal og ytterlegare nedbygging av offentlege tenester. Det blir òg trekt fram at dette kan skape ein negativ spiral, der nedlegging av skular fører til lågare busetnad, noko som igjen kan gi dårlegare grunnlag for næringsliv, fritidstilbod og andre viktige samfunnsfunksjonar.

3.5.3 Konsekvensar for næringsliv og arbeidsplassar

Fleire innspel tek opp samanhengen mellom skulestrukturen og utviklinga av lokalt næringsliv. I mange bygder er skulen ein viktig arbeidsplass, både for lærarar, administrativt personale og andre tilknytte yrkesgrupper. Dersom skular blir lagde ned, kan dette føre til tap av arbeidsplassar, noko som igjen påverkar den økonomiske stabiliteten i lokalsamfunnet.

Det blir òg peika på at næringslivet er avhengig av eit stabilt befolkningsgrunnlag. Dersom færre familiar buset seg i eit område fordi skulen er nedlagd, kan dette føre til redusert kundegrunnlag for lokale butikkar, handverkarar og andre næringar. Fleire

meiner at kommunen må sjå skulepolitikken i samanheng med andre strategiar for næringsutvikling og busetnadspolitikkk.

3.5.4 Transport og infrastruktur

Ei anna problemstilling som blir teke opp, er konsekvensane for transport og infrastruktur dersom skular blir slått saman eller lagde ned. Mange peikar på at lengre skuleveggar ikkje berre påverkar elevane, men òg krev betre transportløyseringar og oppgraderingar av vegnettet.

Det blir uttrykt uro for at eksisterande transporttilbod ikkje nødvendigvis er tilpassa ei ny skulestruktur. Nokre innsendarar etterlyser betre planlegging av kollektivtilbodet, slik at elevane får trygg og effektiv transport til og frå skulen. Andre peikar på at auka transportbehov òg kan føre til høgare kostnader for kommunen, noko som bør takast med i reknestykket når ein vurderer økonomiske innsparingar knytt til skulestrukturen.

Bilete 4 - Folkemøte på Skei

3.5.5 Lokaldemokrati og medverknad

Mange innspel uttrykkjer frustrasjon over manglande medverknad i prosessane rundt skulestrukturendringar. Fleire meiner at kommunen burde involvere innbyggjarane meir aktivt i avgjerdsprosessane og i større grad lytte til dei som blir direkte påverka.

Det blir òg stilt spørsmål ved om konsekvensane for lokalsamfunna har blitt grundig nok vurderte. Nokre innsendarar meiner at kommunen bør gjere grundigare samfunnsanalyser før store endringar blir vedtekne, slik at ein sikrar at avgjerdsprosessane tek omsyn til både skulefaglege, sosiale og økonomiske faktorar.

3.5.6 Oppsummering

Innspela viser at endringar i skulestrukturen blir sett på som noko som påverkar langt meir enn berre skulekvardagen til elevane. Det er stor uro for at nedlegging eller samanslåing av skular kan føre til negative konsekvensar for lokalsamfunn, busetnad, næringsliv og samfunnsutvikling generelt.

Hovudbodskapen i innspela er at skulepolitikken må sjåast i samanheng med ei heilskapleg samfunnsutvikling. Mange meiner at kommunen må vere meir medviten om dei samfunnsmessige konsekvensane av skulevedtak, og at slike avgjerder bør fattast med tanke på både dagens situasjon og framtidige behov. Det blir etterlyst meir langsiktig planlegging og ein meir inkluderande prosess der lokalsamfunna får større moglegheit til å påverke framtida si.

4 Hovudtema for kvar skule

Skulane er lista opp i alfabetisk rekkefølge. Bygstad og Sande skule er ikkje omtalt då det ikkje har komme inn høyringssvar knytt til dei skulane spesielt.

Oppsummeringane som er gjort er ikkje utfyllande, og vi viser til dei faktiske innspela for fullstendig innblikk.

4.1 Flatene skule

Innspela om Flatene skule uttrykkjer uro for ei eventuell nedlegging og kva konsekvensar dette vil ha for elevane, læringsmiljøet og lokalsamfunnet. Både foreldre, elevar, lærarar og andre aktørar understrekar skulen sin verdi som ein trygg og tilpassa læringsarena, særleg for dei yngste og mest sårbare elevane.

4.1.1 Læringsmiljø, trivsel og tryggleik

Mange innspel legg vekt på at Flatene skule gir eit trygt og oversiktleg miljø der elevane får tett oppfølging. Det blir uttrykt bekymring for at større skular kan vere meir anonyme og uoversiktlege, noko som kan svekke trivselen og tryggleiken, særleg for dei yngste barna.

4.1.2 Økonomiske vurderingar og langsiktige konsekvensar

Fleire stiller spørsmål ved om kommunen har rekna grundig nok på dei faktiske kostnadane ved ei nedlegging. Nokre meiner at det kan bli dyrt å tilpasse andre skular til å ta imot elevane frå Flatene, og at innsparingane ikkje nødvendigvis vil vere så store som føresett. I tillegg blir det peika på at ein nedlegging kan ha negative konsekvensar for busetnad og lokalsamfunn, då skulen fungerer som eit viktig samlingspunkt.

4.1.3 Unik bygningsmasse

Høyringssvara om Flatene skule peikar på at bygningsmassen er spesielt godt eigna for dei yngste elevane, med ein struktur der kvart klassesteg har sitt eige «hus». Dette blir framheva som eit viktig pedagogisk og sosialt grep som gir borna tryggleik og stabilitet i skulekvardagen. Dette miljøet legg godt til rette for læring, trivsel og tilpassing til skulelivet. Å bevare denne organiseringa er viktig for å sikre eit godt læringsmiljø, og ei eventuell nedlegging kan føre til svekka tryggleik og læringsvilkår for dei yngste elevane.

4.1.4 Oppsummert

Innspela gir eit tydeleg signal om at Flatene skule blir sett på som ein viktig ressurs for elevane og nærområdet. Hovudbodskapen er at ei nedlegging kan føre til svekka læringsmiljø, redusert tryggleik og store økonomiske kostnader. Mange meiner at kommunen bør vurdere alternative løysingar før det blir gjort vedtak som kan få langtrekkande konsekvensar.

4.2 Førde barneskule

Innspela om Førde barneskule er prega av sterk motstand mot ei eventuell nedlegging. Fleire innsendarar peikar på at skulen har stor verdi for lokalsamfunnet og elevane, både når det gjeld læringsmiljø, busetnadspolitik og tilrettelegging for fritidsaktivitetar. Bekymringane dreier seg i hovudsak om dei langsiktige konsekvensane for elevane, byutviklinga i Førde og praktiske utfordringar knytt til skuleskyss og alternative løysingar.

4.2.1 Skulen sin betydning for læringsmiljø og busetnad

Mange understrekar at Førde barneskule gir eit etablert og stabilt skulemiljø der elevane har gode læringsvilkår. Ei nedlegging vil bety at elevane må flyttast til andre skular, noko som kan skape uro, større klassar og svekka oppfølging. Det blir også trekt fram at ein redusert skulekapasitet i sentrum kan gjere Førde mindre attraktiv for barnefamiljar, noko som kan påverke folketalsutviklinga negativt.

4.2.2 Trafikksituasjon og skuleskyss

Fleire innspel peikar på at ein nedlegging vil føre til meir transportbehov og auka trafikkbelastning i andre delar av byen. Særleg blir det uttrykt uro for tryggleiken til dei yngste elevane, som i dag har ein trygg skuleveg til Førde barneskule, men som ved ei flytting kan få lengre og meir risikofyllt skuleveg.

4.2.3 Kritikk av datagrunnlag og prognosar

Nokre innsendarar stiller spørsmål ved kommunen sine framskrivingar av elevtal og framtidig skulekapasitet. Det blir hevda at prognosane som ligg til grunn for nedleggingsforslaget kan vere for kortsiktige, og at kommunen må ta meir omsyn til langsiktige trendar i folketalsutviklinga.

4.2.4 Konsekvensar for kultur- og fritidstilbod

Førde skulemusikkorps uttrykkjer uro over at dei vil miste øvingslokalet sitt dersom skulen blir lagt ned. Dette blir sett på som ein viktig del av det lokale kulturtilbodet for barn og unge, og det blir etterlyst alternative løysingar for å sikre vidare drift.

4.2.5 Oppsummert

Innspela gir eit tydeleg signal om at Førde barneskule blir sett på som ein viktig del av lokalsamfunnet. Hovudbodskapen er at ei nedlegging kan føre til svekka læringsmiljø, meir trafikk og negative konsekvensar for busetnad og fritidstilbod. Mange meiner at kommunen bør vurdere alternativa grundigare før det blir gjort vedtak med så store konsekvensar.

4.3 Førde ungdomsskule

Innspela om Førde ungdomsskule kjem frå både tilsette, elevråd, foreldreutval og einskildpersonar. Dei tek opp fleire sider av skuleutviklinga i kommunen, og særleg blir det uttrykt bekymring knytt til ei mogleg samanslåing av ungdomsskulane i Førde. Nokre innspel handlar om samanslåing av Halbrend skule og Førde ungdomsskule, medan andre er knytt til flytting av ungdomssteg frå grendeskular til sentrum.

4.3.1 Sentralisering og skulemiljø

Mange innsendarar er kritiske til ei mogleg samling av ungdomsskuleelevene i færre og større einingar. Dei peikar på at dette kan føre til meir mobbing, mindre tryggleik og eit svekka læringsmiljø. Det blir særleg trekt fram at store skulemiljø kan vere vanskelege å finne seg til rette i, spesielt for sårbare elevar. Elevrådet ved Førde ungdomsskule er mellom dei som peikar på at eit stort og mindre oversiktleg skulemiljø kan påverke tryggleiken negativt. Det blir også peika på at skular som allereie har erfaringar med mellombelse løysingar og byggearbeid, har sett korleis dette påverkar kvardagen negativt – både for elevar og tilsette.

4.3.2 Psykiske og sosiale konsekvensar

Innspela løftar fram uro for at større skular kan gjere det vanskelegare å oppretthalde ein tett relasjon mellom elevar og lærarar. Dette kan svekke oppfølginga av elevar med særskilde behov og auke opplevinga av utanforskap. Det blir også peika på at ei sentralisering kan skape større sosiale skilnader og svekke det inkluderande fellesskapet som mange opplever i dagens struktur. Nokre påpeikar at elevar som kjem frå større barneskuleklassar, kan ta med seg utfordringar vidare til ungdomssteget.

4.3.3 Fritidstilbod og byutvikling

Fleire peikar på at ei omstrukturering vil ha konsekvensar utover skulekvardagen. Dersom elevar blir flytta frå sitt nærrområde til ein sentralskule i Førde, kan det redusere deltakinga i lokale fritidstilbod og aktivitetar. Dette blir sett på som ein risiko for å svekke ungdomsmiljøa i grendene, og at ungdom i mindre grad knyter seg til nærmiljøet. Det blir òg uttrykt bekymring for at uteområdet ved nye skulebygg, og plassering nær elv og trafikkårer, ikkje er like godt eigna som dagens løysingar.

4.3.4 Alternativ til sentralisering

I fleire av innspela blir det foreslått å bevare og styrke eksisterande skular framfor å gjennomføre store samanslåingar. Det blir mellom anna peika på at Førde ungdomsskule bør bestå som eigen skule, og at Halbrend skule bør vidareførast som ungdomsskule. Nokre peikar også på at Vassenden ungdomsskule kan vere eit

alternativ, og det blir etterlyst vurderingar som tek omsyn til reiseavstand, lokal tilknytning og kapasitetsutfordringar. Frå dei tilsette ved Førde ungdomsskule blir det også uttrykt skepsis til at strukturendringar skjer for raskt, utan at nødvendige areal og spesialrom er på plass for å møte både elevtalsvekst og faglege krav.

4.3.5 Oppsummert

Innspela viser ei brei uro for at sentralisering av ungdomsskulane kan få negative konsekvensar for læringsmiljø, psykososial trivsel og sosial deltaking. Det blir uttrykt behov for grundige vurderingar av dei langsiktige konsekvensane før ein eventuelt vedtek store strukturelle endringar. Både elevar, lærarar og foreldre løftar fram viktigeita av oversiktlege, trygge skulemiljø og nærleik til skulen som ein viktig del av ungdoms kvardag. Erfaringar frå mellombelse løysingar og usikkerheit rundt framtidig skulekvardag blir også løfta som faktorar det må takast omsyn til.

4.4 Halbrend skule

Innspela om Halbrend skule dreier seg i hovudsak om konsekvensane av ei mogleg strukturendring, med fokus på læringsmiljø, elevvelferd, trafikksituasjon og økonomiske vurderingar. Innspela handlar både om flytting av småskule til Halbrend, og flytting av ungdomssteget til Hafstad vidaregåande skule. Det er uttrykt bekymring for at større skuleeiningar kan påverke både elevane sin trivsel og tryggleik, samt at avgjersler om skulestrukturen kan ha utilsikta negative konsekvensar for både elevane og lokalsamfunnet.

4.4.1 Læringsmiljø og elevvelferd

Innspela peikar på at ein stor ungdomsskule kan gi utfordringar knytt til psykisk helse, tryggleik og klasse miljø. Fleire uttrykkjer uro for at større klasser kan gi mindre oppfølging av den enkelte elev, noko som kan påverke både fagleg utvikling og trivsel. Det blir òg peika på at elevar som allereie har utfordringar med sosial tilpassing, kan få det vanskelegare i eit større og meir uoversiktlege skulemiljø.

4.4.2 Trafikksituasjon og tryggleik

Det er fleire innspel om trafikktryggleik rundt Halbrend skule, særleg i samband med ei mogleg omorganisering av skulestrukturen. Det blir uttrykt uro for auka trafikk gjennom Førde sentrum dersom fleire elevar må reise til skulen med buss eller privatbil. Nokre innsendarar stiller spørsmål ved om trafikksikringa rundt skulen er god nok, og om det er gjort tilstrekkelege vurderingar av korleis endringar vil påverke tryggleiken til elevane.

4.4.3 Økonomiske og strukturelle vurderingar

Fleire peikar på at kommunen må vere grundig i vurderingane av kostnadane ved ei eventuell ombygging av Halbrend skule for å ta imot fleire elevar. Nokre meiner at

kommunen ikkje har vurdert konsekvensane av større klasser og fleire elevar godt nok, og at dette kan føre til uventa utgifter og utfordringar på sikt.

4.4.4 Oppsummert

Innspela gir eit tydeleg bilete av at det er bekymring knytt til auka klassestorleik, trafikktryggleik og læringsmiljø dersom Halbrend skule får ei større elevmasse. Mange meiner at kommunen må ta meir tid til å vurdere dei langsiktige konsekvensane før det blir gjort store strukturelle endringar.

4.5 Holsen skule

Innspela om Holsen skule er prega av motstand mot ei eventuell nedlegging og uro for konsekvensane av lengre reiseveg for elevane. Særleg blir det peika på at skulen er ein viktig del av lokalsamfunnet, og at ei samanslåing eller flytting av elevane kan svekke både læringsmiljø og tilflytting til området.

4.5.1 Reiseveg og belastning for elevane

Fleire innspel uttrykkjer uro for at ei nedlegging av Holsen skule vil føre til lang reiseveg for elevane, spesielt dei yngste. Elevrådet ved skulen trekker fram at ein skulekvardag med mykje tid brukt på buss kan føre til mindre tid til lekser, fritid og kvile. Det blir peika på at dei yngste elevane frå Haukedalen vil få ein svært krevjande skulekvardag med lang transporttid kvar dag. Dette kan føre til større slitasje på elevane, redusert trivsel og auka fråvær.

4.5.2 Skulen sin betydning for lokalsamfunnet

Det blir peika på at Holsen skule spelar ei viktig rolle i lokalsamfunnet, ikkje berre som læringsarena, men også som ein viktig møteplass for barn og foreldre. Ei nedlegging kan føre til mindre tilflytting til området og svekke grunnlaget for nærmiljøet sitt sosiale liv. Fleire argumenterer for at å behalde skulen vil vere eit viktig grep for å sikre berekraftig samfunnsutvikling i bygda.

4.5.3 Forslag og alternative løysingar

Innspela foreslår at Holsen skule bør bestå for å sikre korte reiseveggar og eit stabilt skulemiljø. Nokre meiner at dersom kommunen likevel vel å legge ned skulen, må det etablerast gode transportløysingar og støttetiltak for dei yngste elevane. Det blir òg peika på at kommunen bør sjå på andre tiltak for å sikre busetnad og skulestruktur i bygdene framfor sentralisering.

4.5.4 Oppsummert

Hovudbodskapen i innspela er at Holsen skule bør bestå for å sikre eit godt skulemiljø, korte reiseveggar og eit levande lokalsamfunn. Bekymringane handlar hovudsakleg om konsekvensane for elevane sin kvardag og den langsiktige utviklinga av bygda.

4.6 Naustdal skule

Innspela om Naustdal skule handlar hovudsakleg om motstand mot ei mogleg flytting av ungdomsskuleelevane til skular i Førde sentrum. Bekymringane dreier seg om skuleveg, tryggleik, lokalsamfunnsutvikling og dei negative konsekvensane for elevane dersom dei må pendle til ein annan skule.

4.6.1 Motstand mot sentralisering og lang reiseveg

Mange innsendarar er kritiske til forslaget om å flytte ungdomsskuleelevane frå Naustdal til Førde. Det blir peika på at dette vil føre til lange reisevegar, noko som kan gi redusert trivsel og svekka læringsutbytte. Nokre fryktar at elevar risikerer å miste skuledagar ved dårleg vêr og vegforhold, og at pendlinga vil gjere kvardagen meir krevjande for både elevar og foreldre.

4.6.2 Konsekvensar for bygdeutvikling og samfunnsliv

Fleire innspel understrekar at skulen spelar ei viktig rolle i lokalsamfunnet. Ei nedlegging av ungdomsskuletilbodet blir sett på som eit steg mot ei generell svekking av Naustdal som bumiljø, noko som kan føre til fråflytting og redusert attraktivitet for unge familiar. Det blir òg trekt fram at ei slik endring vil påverke rekruttering av lærarar og tilsette i skulen.

4.6.3 Tryggleik og praktiske utfordringar

Bekymringar knytt til tryggleiken på skulevegen går igjen i fleire innspel, der spesielt rasfare på RV5 er belyst. Nokre peikar på at dagens vegtilhøve ikkje er gode nok til å sikre trygg transport til Førde sentrum kvar dag. Andre legg vekt på at pendling vil redusere elevane si moglegheit til å delta i fritidsaktivitetar og sosiale samanhengar i sitt eige nærmiljø.

4.6.4 Alternativ og forslag

Mange av innspela ber om at ungdomsskuletilbodet i Naustdal blir oppretthalde. Nokre meiner at kommunen bør vurdere alternative løysingar som gir meir fleksibilitet for elevane utan at dei må pendle til Førde. Det blir etterlyst meir langsiktige vurderingar av kva ein slik strukturendring vil bety for lokalsamfunnet.

4.6.5 Oppsummert

Innspela gir eit tydeleg bilete av at lokalsamfunnet i Naustdal ønsker å bevare skulen, både for elevane si trivsel og for bygda si utvikling. Dei viktigaste argumenta mot ei samanslåing er dei lange reisevegane, konsekvensane for bygdeutviklinga og utfordringar knytt til tryggleik og læringsmiljø. Mange ber om at kommunen vurderer alternativa grundigare før det blir gjort vedtak som kan få store og irreversible konsekvensar.

4.7 Skei skule

Innspela om Skei skule viser motstand mot ei eventuell flytting av ungdomssteget frå Skei til Vassenden. Dei viktigaste bekymringane dreier seg om dei lange reisevegane, konsekvensane for elevane sin trivsel og læring, samt dei samfunnsmessige følgjene for busetnad og lokalsamfunnsutvikling i området. Mange meiner at ei slik omstrukturering vil ha meir negative enn positive verknader, både på kort og lang sikt.

4.7.1 Lang reiseveg med buss

Eit av dei mest omtalte punkta i innspela er konsekvensane av den lange reisevegen som elevar frå Skei, og særleg Stardalen, vil få dersom ungdomssteget blir flytta til Vassenden. Mange peikar på at dette vil føre til ein vesentleg lengre «arbeidsdag» for elevane, der dei må stå opp tidlegare, bruke mykje tid på buss og ikkje vere heime før langt utpå ettermiddagen.

For dei elevane som bur lengst unna, kan dagleg reisetid bli over to timar ein veg. Dette skaper stor uro blant foreldre og andre innsendarar, som meiner at lang tid på buss vil føre til:

- Auka trøytteleik og redusert konsentrasjon i skuletimane, noko som kan gå utover læringsutbyttet.
- Mindre tid til lekser og fritid – elevar vil ha kortare ettermiddagar før dei må leggje seg for å vere klare til neste dag.
- Avgrensa moglegheit til å delta i fritidsaktivitetar – lange reisevegar kan føre til at færre deltek i organiserte aktivitetar som idrett, musikk og kultur, noko som igjen kan påverke trivsel og sosial utvikling.
- Auka fråvær – nokre innsendarar fryktar at elevar kan bli meir utmatta, noko som kan gi høgare fråvær over tid.

Fleire peikar på at ungdomsskuleelevar, som er i ein sårbar alder, har særleg behov for stabilitet og ein kvardag som ikkje er unødvendig krevjande. Nokre uttrykker også uro for at lange bussreiser kan føre til meir uro og konflikhtar mellom elevar, noko som igjen kan gjere reisa til ein negativ del av skuledagen.

4.7.2 Konsekvensar for trivsel og læring

Innspela legg vekt på at trivsel er ein avgjerande faktor for god læring. Mange meiner at dersom elevane får lange og krevjande skuledagar med mykje transport, kan det svekke motivasjonen for skulearbeid og gå utover både faglege prestasjonar og den psykiske helsa til elevane.

Det blir òg peika på at eit skulemiljø med mindre klassar, slik som på Skei, gir tettare oppfølging og betre relasjonar mellom elevar og lærarar. Fleire fryktar at dersom elevane frå Skei blir flytta til ein større skule på Vassenden, kan dette føre til:

- Mindre individuell oppfølging i klasserommet, særleg for dei som treng ekstra støtte.
- Svekte sosiale relasjonar – elevar kan miste vennene sine og må finne sin plass i eit nytt skulemiljø.
- Auka risiko for mobbing og utanforskap, då større skular ofte kan vere meir uoversiktlege.

4.7.3 Påverknad på busetnad og lokalsamfunn

Fleire innsendarar trekker fram at Skei skule er viktig for busetnaden i området. Dersom ungdomsskuletilbodet blir fjerna, fryktar mange at det vil bli mindre attraktivt for barnefamiliar å busette seg i regionen. Dette kan føre til:

- Mindre tilflytting og meir fråflytting, noko som kan svekke den generelle samfunnsutviklinga.
- Negativ effekt på lokalt næringsliv, sidan færre innbyggjarar kan bety mindre handel og færre arbeidsplassar.
- Svekking av sosiale møteplassar, då skulen ofte fungerer som eit samlingspunkt for aktivitetar og arrangement.

Nokre innsendarar meiner at ein nedlegging av ungdomssteget på Skei ikkje berre vil påverke elevane, men også framtida til heile bygda.

4.7.4 Økonomiske vurderingar og alternative løysingar

Fleire innspel stiller spørsmål ved om ei flytting av ungdomssteget til Vassenden faktisk vil gi dei økonomiske innsparingane som kommunen ønsker. Nokre meiner at kommunen bør undersøke alternative finansieringsløysingar, som øyremerkte statlege midlar, før ein tek ei så drastisk avgjerd.

Det blir òg etterlyst meir openheit kring reknegrunnelaget for vedtaket. Nokre innsendarar meiner at kostnadane knytt til skuleskyss og eventuell utbygging på Vassenden kan overstige innsparingane ved å legge ned ungdomssteget på Skei.

4.7.5 Oppsummert

Innspela viser motstand mot å flytte ungdomssteget frå Skei til Vassenden. Dei viktigaste argumenta handlar om dei lange reisevegane, dei negative konsekvensane for elevane si trivsel og læring, samt uro for busetnad og samfunnsutvikling i området. Mange meiner at kommunen bør vurdere alternative løysingar og ta meir omsyn til dei praktiske og menneskelege konsekvensane før det blir gjort eit endeleg vedtak.

4.8 Slåtten skule

Innspela om Slåtten skule handlar hovudsakleg om korleis endringar i skulestrukturen i Førde sentrum vil påverke elevane, trafikkbiletet og byutviklinga. Fleire innsendarar trekkjer fram Slåtten skule sin funksjon i bydelen og kor viktig det er å ha eit stabilt og forutsigbart skuletilbod i området.

4.8.1 Konsekvensar av endringar i skulestrukturen

Fleire innspel handlar om korleis skulestrukturen i Førde sentrum kan påverke Slåtten skule dersom det blir gjort store endringar ved andre skular, som Førde barneskule og Sunde skule. Innsendarane er opptatte av følgjande punkt:

- Auka elevtal og større klassar – Nokre uttrykker uro for at Slåtten skule kan få fleire elevar dersom andre skular i sentrum blir påverka av strukturendringar. Dei peikar på at større klassar kan føre til mindre individuell oppfølging og eit meir pressa læringsmiljø.
- Trafikksituasjon og tryggleik – Fleire peikar på at eventuelle endringar i elevgrunnlaget kan føre til meir trafikk i området rundt skulen. Dersom fleire elevar må reise lengre for å komme til skulen, kan dette føre til fleire bilar i morgon- og ettermiddagsrushen, noko som kan påverke tryggleiken for mjuke trafikantar.
- Behov for langsiktig planlegging – Nokre innsendarar etterlyser ein heilskapleg plan for skulestrukturen i kommunen, der ein tek omsyn til bustadutvikling og elevtalsframskrivingar. Dei meiner at det er viktig å sikre stabil og føreseielege skulestruktur for familiar i området.

4.8.2 Oppsummert

Innspela viser at Slåtten skule blir sett på som ein viktig del av skulestrukturen i Førde sentrum, og at endringar ved andre skular kan få konsekvensar for elevtalet og kapasiteten ved skulen. Fleire etterlyser gode og langsiktige løysingar for å sikre eit trygt og stabilt skuletilbod i kommunen.

4.9 Sunde skule

Innspela om Sunde skule handlar om skulen si rolle i lokalsamfunnet, økonomiske vurderingar, tryggleik for elevane og korleis endringar i skulestrukturen kan påverke framtida til skulen. Det er både argument for å bevare skulen og spørsmål om kvifor han ikkje blir vurdert for nedlegging i staden for andre skular i Førde sentrum.

4.9.1 Sunde skule som ein viktig del av lokalsamfunnet

Fleire innsendarar legg vekt på at Sunde skule er viktig for nærområdet og bidreg til eit stabilt og trygt læringsmiljø. Skulen fungerer som ein sentral møteplass, ikkje berre for elevane, men òg for foreldre og lokalsamfunnet generelt. Det blir uttrykt uro for at ei nedlegging kan føre til at familiar vurderer å flytte frå området, noko som kan svekke busetnaden og lokalt engasjement.

4.9.2 Økonomiske vurderingar og ressursbruk

Nokre innspel stiller spørsmål ved om det er økonomisk forsvarleg å legge ned Sunde skule ettersom skulebygget er i god stand. Det blir peika på at kommunen bør vurdere om det er betre å bruke eksisterande skulebygg framfor å investere i nye løysingar som kan vere dyrare på sikt. Nokre meiner òg at Sunde skule kunne utvidast til ein barne- og ungdomsskule for å sikre eit meir robust skuletilbod i området.

4.9.3 Tryggleik og transport

Tryggleik for elevane, spesielt for dei minste, blir løfta fram som eit viktig moment. Nokre innsendarar meiner at overgang frå barnehage til skule fungerer godt på Sunde, og at ei eventuell nedlegging kan føre til meir utrygge situasjonar, særleg når det gjeld transport og skuleveg. Dersom elevane må flyttast til ein annan skule, kan dette føre til meir transportbehov, auka trafikk og ein mindre trygg skulekvardag for dei yngste.

4.9.4 Alternative vurderingar

Nokre innspel foreslår at Sunde skule kan utvidast til ein barne- og ungdomsskule for å sikre eit meir robust skuletilbod i området. Andre stiller spørsmål ved kvifor Sunde skule ikkje er ein del av dei skulestrukturendringane som blir diskuterte, og meiner at han burde vurderast som eit alternativ til andre nedleggingsforslag.

4.9.5 Oppsummert

Innspela viser at Sunde skule blir sett på som ein viktig institusjon i lokalsamfunnet, og at endringar i skulestrukturen kan få store konsekvensar for både elevar og nærmiljøet. Fleire etterlyser grundigare vurderingar av både økonomiske og praktiske aspekt før det blir gjort store endringar som påverkar elevane sin kvardag.

4.10 Vassenden skule

Innspela om Vassenden skule handlar hovudsakleg om to tema: diskusjonen om å samle skulen i eitt skulebygg i staden for to, og debatten kring ei eventuell flytting av ungdomssteget frå Skei til Vassenden. Nokre innsendarar trekker fram fordelane med ein meir samla skule på Vassenden, men det er òg bekymringar knytt til konsekvensane for skulemiljøet og lokalsamfunnet.

4.10.1 Samling av Vassenden skule i eitt bygg

Fleire meiner at det vil vere fordelaktig å samle Vassenden skule i eitt bygg i staden for å ha elevane spreidde på fleire bygg. Argumenta som kjem fram inkluderer:

- Forbetra læringsmiljø – Eit samla skulebygg kan gi betre samhald mellom elevane og eit sterkare fagmiljø for lærarar.
- Effektiv drift – Fleire meiner at det å samle skulen kan gi ein meir effektiv skulekvardag, redusere behovet for transport mellom bygg og forenkle administrasjon og logistikk.

Samtidig blir det reist spørsmål om korleis ei slik samling skal gjennomførast utan at det går utover kvaliteten på undervisninga og kapasiteten på skulen. Nokre hovudbekymringar som blir løfta fram er:

- Plassmangel og arealbehov – Fleire innsendarar stiller spørsmål ved om dagens bygg på Vassenden har stor nok kapasitet til å romme alle elevane på ein god måte, spesielt dersom elevtalet aukar i framtida.
- Behov for investeringar – Dersom skulen skal samlast i eitt bygg, meiner fleire at det må sikrast at bygget har tilstrekkelege areal, funksjonelle undervisningsrom og gode fellesareal for elevane.
- Kostnader ved omstrukturering – Det er innspel som stiller spørsmål ved om kommunen har vurdert økonomien i ei slik samling grundig nok, og om midlane heller burde brukast til andre skuleformål.

4.10.2 Konsekvensar av ei endring i skulestrukturen

Det er også innspel knytt til skulestrukturen på Vassenden i eit større perspektiv. Nokre støttar ei styrking av Vassenden som skulesenter, medan andre er kritiske til endringar som kan føre til auka belastning for nokre elevar. Bekymringar som blir nemnde inkluderer:

- Plassmangel dersom fleire elevar blir flytta til Vassenden – Fleire stiller spørsmål ved om skulen har kapasitet til å ta imot fleire elevar på ein god måte, både når det gjeld undervisningsrom og fellesareal.

- Behov for tilpassingar for å sikre eit godt læringsmiljø – Dersom skulen skal samlast i eitt bygg eller ta imot fleire elevar, meiner nokre at det må gjerast tiltak for å sikre at læringsmiljøet ikkje blir forringa.

4.10.3 Bustadutvikling

Fleire innspel trekker fram at Vassenden er eit område i vekst, med aukande busetnad og eit behov for eit stabilt og godt skuletilbod. Nokre innsendarar peikar på at ein sterk skule på Vassenden er avgjerande for å tiltrekke seg nye familiar og sikre ei positiv samfunnsutvikling i Jølster.

Det blir òg uttrykt bekymring for at endringar i skulestrukturen kan påverke busetnadsmønsteret. Nokre meiner at dersom ungdomsskulestrukturen blir endra, kan det påverke korleis barnefamiliar vurderer å busetje seg i området. Samtidig meiner andre at ei styrking av Vassenden som skulesenter kan bidra til at fleire ser området som eit attraktivt buområde.

4.10.4 Oppsummert

Innspela viser at mange ser fordelar med å samle Vassenden skule i eitt bygg, då dette kan gi betre læringsmiljø og meir effektiv drift. Samtidig blir det peika på utfordringar knytt til kapasitet, økonomi og behovet for gode løysingar som sikrar trivsel for både elevar og tilsette. Nokre meiner òg at endringar i skulestrukturen bør vurderast nøye med tanke på langsiktige konsekvensar for både lokalsamfunnet og elevane sin kvardag.

4.11 Viksdalen skule

Innspela om Viksdalen skule viser motstand mot ei eventuell nedlegging av ungdomssteget, med hovudfokus på konsekvensane av lang reiseveg for elevane. Det blir òg peika på kor viktig skulen er for lokalsamfunnet og busetnaden i bygda.

4.11.1 Lang reiseveg – ei stor belastning for elevane

Eit av dei mest framheva tema i innspela er korleis ei nedlegging av ungdomssteget vil føre til drastisk auka reisetid for elevane frå Viksdalen. Nokre hovudbekymringar som blir løfta fram inkluderer:

- Over tre timar dagleg reisetid for enkelte elevar – Fleire innsendarar peikar på at elevar frå Viksdalen vil måtte bruke over tre timar på buss tur-retur om dei blir flytta til ein annan skule. Dette blir sett på som urimeleg og ei stor belastning, spesielt for dei yngste ungdomsskuleelevane.
- Mindre tid til lekser, fritid og kvile – Innsendarane fryktar at dei lange skulevegane vil gjere elevane slitne og redusere både læringsutbytte og motivasjon.
- Dårlege vegforhold vinterstid – Nokre peikar på at reisevegen frå Viksdalen kan vere utfordrande, særleg om vinteren, og at dette kan føre til forseinkingar og større ulempe for elevane.

Foreldre og andre innsendarar meiner at denne situasjonen vil gjere skulekvardagen unødvendig krevjande og at kommunen må ta desse konsekvensane på alvor før det blir gjort eventuelle vedtak.

4.11.2 Skulen sin betydning for bygda

Fleire innsendarar peikar på at Viksdalen skule ikkje berre er ein læringsarena, men òg ein viktig institusjon for lokalsamfunnet. Dei meiner at ei nedlegging av ungdomssteget kan føre til:

- Mindre attraktivitet for barnefamiljar – Nokre fryktar at færre familjar vil busetje seg i Viksdalen om skulen blir svekka, noko som kan føre til nedgang i folketalet og redusert aktivitet i bygda.
- Svekka grunnlag for nærmiljø og frivillige lag – Skulen fungerer som ein viktig samlingsplass, og ei nedlegging kan ha negative ringverknader for lokalt kulturliv og idrett.

4.11.3 Forslag til alternative løysingar

Nokre innsendarar foreslår at kommunen heller bør styrke Viksdalen skule i staden for å flytte elevane til ein annan skule. Fleire meiner at Viksdalen bør få halde på ungdomssteget for å sikre eit stabilt og godt skuletilbod for bygda.

4.11.4 Oppsummert

Innspela viser motstand mot ei nedlegging av ungdomssteget på Viksdalen skule, hovudsakleg grunna dei lange reisevegane som elevane vil få. Mange meiner at dette ikkje berre vil påverke elevane sin kvardag, men òg ha negative konsekvensar for bygda si framtidige utvikling. Det blir stilt spørsmål ved om kommunen har vurdert dei praktiske og menneskelege konsekvensane grundig nok før eit eventuelt vedtak.

5 Konklusjon

Den omfattande høyringsprosessen har vist eit stort engasjement i Sunnfjord, og innbyggjarane har kome med tydelege innspel til kva som er viktig når framtidig skulestruktur skal vurderast. Medverknaden har vore avgjerande for å få fram ulike perspektiv, både frå elevar, foreldre, lærarar og andre i lokalsamfunnet. Prosessen har ikkje berre gitt innsikt i dei konkrete bekymringane knytt til reiseavstand, læringsmiljø og økonomi, men har òg vist kva skulen betyr utover det reint pedagogiske – som eit sosialt fellesskap, eit grunnlag for busetnad og ein viktig del av lokalsamfunnet. Når vi no skal utarbeide ei politisk sak, er det viktig å sjå saka i eit heilskapleg perspektiv der vi balanserer økonomiske realitetar med dei behova og forventningane innbyggjarane har til skuletilbodet.

Eitt av dei mest sentrale spørsmåla handlar om reiseavstand og belastning for elevane. Mange av høyringssvara peikar på at lange skulevegar kan ha negative konsekvensar for trivsel, læring og deltaking i fritidsaktivitetar, særleg for dei yngste elevane. Dersom skulane blir færre og større, vil fleire elevar måtte bruke mykje tid på transport, noko som kan føre til auka stress, redusert sosial tilhøyrslø og utfordringar knytt til skuleskyss. Dette er noko vi må vurdere nøye, både med tanke på praktiske løysingar og eventuelle tiltak for å redusere ulempene.

Samtidig må vi sikre at læringsmiljøet og kvaliteten på undervisninga ikkje blir svekka dersom det skjer endringar i skulestrukturen. Høyringssvara viser ein klar frykt for at større skular og klassar kan føre til meir uro, mindre individuell oppfølging og svekka tilpassa opplæring. Ein god skule handlar ikkje berre om faglege prestasjonar, men òg om tryggleik, relasjonar mellom elevar og lærarar, og eit miljø der alle blir sett. Eventuelle endringar må derfor vurderast opp mot kva konsekvensar det kan få for læringsmiljøet, og kva tiltak som eventuelt kan sikre at elevane får eit like godt eller betre tilbod enn i dag.

Bilete 5 - Fakkelhjarte på Viksdalen skule

Endringar i skulestrukturen handlar ikkje berre om elevane sin kvardag, men vil òg ha store samfunnsmessige konsekvensar. I mange av dei mindre lokalsamfunna i kommunen er skulen eit samlingspunkt som bidreg til identitet, fellesskap og busetnad. Når ein skule blir lagt ned eller slått saman med ein annan, kan det få ringverknader for kor attraktive ulike område er for barnefamiljar. Dette kan igjen påverke næringsliv, arbeidsplassar og samfunnsutvikling. Dersom kommunen ønsker å sikre ei berekraftig utvikling for heile Sunnfjord, må vi vurdere korleis skulestrukturen heng saman med andre faktorar som busetnad, transport, arbeidsplassar og framtidig befolkningsutvikling.

Økonomi har vore ein viktig bakgrunn for vurderingane av skulestrukturen, men høyringssvara viser at mange innbyggjarar stiller spørsmål ved kva innsparingane faktisk vil bety, og om dei vil vere verd konsekvensane. Dersom større skular krev meir transport, tilpassingar av bygg eller fleire støttetiltak for å sikre eit godt læringsmiljø, kan dei økonomiske gevinstane bli mindre enn forventa. Det er derfor viktig å gjere grundige vurderingar av kva dei reelle innsparingane vil vere, og om det finst alternative måtar å redusere kostnadene på utan at det går utover kvaliteten i skuletilbodet.

Til slutt må vi sikre at medverknaden og lokaldemokratiet blir teke på alvor i den vidare prosessen. Høyringsprosessen har vist at innbyggjarane har sterke meiningar om skulestrukturen, og at dei ønsker å bli høyrde når viktige avgjerder skal takast. Eit velfungerande demokrati krev ikkje berre at folk får seie si meining, men òg at synspunkta deira faktisk blir tatt på alvor i det vidare arbeidet. Dersom politiske vedtak skal ha legitimitet og bli godt forankra i befolkningen, er det avgjerande at vi lyttar til innspela og vurderer dei grundig før vi tek endelege avgjerder.